

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk 20 centimen.
De aankondigingen, per druksregel, 15 centimen.
De reclamen, per druksregel 25 centimen.

De Postrijder verschijnt s'ondsdaags, s' donderdags en zaterdag.
Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, grootte markt, 31, en bij alle post-directeurs.
Alle bezending van brieven, aankonten, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 12 NOVEMBER.

De toestand.

Frankrijk heeft zijnen plicht volbracht; zijne aarzelingen, die een oogenblik den twijfel deden ontstaan, heeft het doen opvolgen door eene erkende kracht van handelen. Rome is op dezen oogenblik machtiger dan ooit; Italië was nooit zoo diep gevallen dan op dezen oogenblik. Het is niet alleen met schande moeten terug trekken, maar het heeft het laatste vertrouwen van ieder eerlijk volk verloren.

Schender van het traktaat dat het gezworen had, toonde het zich nog onduidelijk jegens Frankrijk, aan wien het alles verschuldigd is; want wie heeft Italië gemaakt wat het is? Uit zich zelf kon het niets. Zijne eerste vergrooting kreeg het door de fransche wapens; zijne tweede kwam het als eene gevende van den keizer.

Daar waar de italiaansche troepen alleen stonden werden zij geklopt, en hadden niets verlieslijks dan kracht in de beenen en in de pooten hunner peerden; te Custozza werden zij verpletterd door den Oostenrijker; te Lissa werd hunne vloot in den grond geboord — kortom, de kroon van Victor-Emmanuel, was sedert lang in het oud ijzer geworpen, hadde Frankrijk ze niet recht gehouden en den kroondrager dwazelijk vergroot.

En het is datzelfde Italië, dat nu met delojale middelen te werk gaat, het gezworen woord breekt, Frankrijk niet openlijk uitdaagt — neen, dat waagt het niet! — maar heimelijk zijne werking bestrijft en zelfs aan de deuren der kabinetten van Europa gaat kloppen, om te zegen zijnen weldoener op te stoken en Europa, voor zijnen eigenbaat, in vuur en vlam te zetten.

Italië heeft de kroon gezet op zijne delojaliteit, op zijne kuiperijen, op zijne kwade trouw, en hoe beschaamd en vernederd ook, geslagen door de pauselijke troepen, teruggevoeren als schooljongens — zou toch de straf niet zwaar genoeg zijn, indien het uitwendig alle vertrouwen, door deze gebeurtenissen, niet verloren had; indien het inwendig niet door zijn eigen volk gestraft werd.

Inwendig wordt dat land door velerhande partijen verscheurd: Mazzini wil openlijk de republiek; Garibaldi wil ze ook; Napels is het juk van Italië moede en vraagt verandering. Hier werkt de partij der Bourbons, daar de republiek; hier wil men de eenheid, daar de decentralisatie, de losmaking — en de slotsom van alles is, dat het tegenwoordige gouvernement niet meer aan de revolutie kan toegeven, met welke het zoo onbeslacht verbreedert heeft.

Voeg bij dit, den elendigen toestand van het land, de wanorde in zijne financiën, de vernietiging zijner zedelijke macht, de verklearde zwakte zijner stoffelijke krachten — en men zal bekenen, dat eene conferentie niet voor doel moet hebben de zaken van Rome te bespreken; maar Italië zelve, dat een duurzaam gevaar is voor de rust van Europa, voor het bestaan der kleine en nog onafhankelijke staten.

Wat zal het gevolg van dat alles zijn? Vele veronderstellingen zijn er te maken; den vinger juist op het resultaat leggen, is nog niet mogelijk, maar wij willen denken, dat de diplomatie eindelijk orde zal brengen in die wanorde. De katholieke wereld, welke sedert jaren zoo veel opofferingen voor Rome doet, zal meer dan ooit haren plicht vervullen, en goed en bloed voor het Opperhoofd der Kerk blijven ten offer brengen.

Rechterlijke benoemingen.

Zijn benoemd bij de rechtbank van Tongeren: Voorzitter: M. de rechter L. de Fastré.
Rechter: M. A. Ruys, advocaat te Luik.
Substituut: M. Barthels, advocaat en provinciaal raadslid te Hasselt.
M. Schuermans, procureur des konings te Luik, is raadsbeër benoemd bij het Hof van beroep.

Men leest in het Handelsblad:

Er zijn van Antwerpen vertrokken dezen morgen, zeven jongelingen die gingen dienst nemen bij het leger van den Paus; het waren de Antwerpenaars Alph. Viddeleer, J. B. de Winter en J. Weermans; P. F. Roelants, van Vreemde; J. C. Boogaerts, van Lier; C. Knips, van Brecht; L. Stiers, van Diest. Twee andere Antwerpenaren wachtten deze vlaamsche jongens te Brussel af. Er waren niet minder dan 112 Hollanders aan de statie, die insgelijks vertrokken.

Ziehier hoe een fransch hoofdofficier, over de vlaamsche en hollandsche jongens spreekt: « De Vlamingen gedragen zich op eene bewonderenswaardige wijze; dapperheid, koelbloedigheid, onverschrokkenheid, — ziedaar wat hen kenmerkt. Wat de Nederlanders betreft, eens in het vuur worden zij leeuwen. Die koude natu-

ren ontvlammen niet gemakkelijk, maar eens in gang, gelijkt niets hunnen dapperen moed en de bevigheid hunner operatiën. Het zijn onbetastbare krijgshelden, geene kunnen hen overtreffen noch gelijken, als zij eens in den strijd zijn. »

— Nog een naam op de martelaarslijst van het pauselijk leger! Waleran d'Erp, zoon van den luitenant-generaal baron d'Erp en van mevrouw de baronesse de Loen van Euschede, is zondag te Tivoli met roem gesneveld. Hij bleef niet op den slag dood, maar bezweek weldra aan zijne wonden. Hij had zijne studien gedaan in het St-Barbara-kollegie te Antwerpen, waar hij de beste herinneringen had nagelaten. Vervolgens ging hij naar de Leuvense hogeschool, om den leergang van de rechten te volgen; zijne examenen waren afgevoerd, en hij stond op het punt in de diplomatie te treden; zijn verstand, zijne veelvuldige, grondige kennis, de glans van een schoonen naam voorspelden hem eene schoone toekomst. Zijne verlangens streefden evenwel hooger; hij besloot zich als simpel soldaat onder de banier van den Paus koning te gaan scharen en vertrok naar Rome, eenige weken geleden, in het uur des gevaars.

— Men schrijft uit Brussel, 9 november: Wij vernemen zonder verwondering, dat verscheidene landbouw-maatschappijen de drukking hebben afgekeurd, welke men op haar uitoefent, ten einde inschrijvingen te bekomen, om aan den minister van binnenlandsche zaken een rijk geschenk te doen.

Onder de personen, welke met de lijsten rondloopen, noemt men er verscheidene, die jacht maken op kruisken, zegt *la Paix*.

— De stad Brussel heeft op dit oogenblik onder hare inwoners een doodlozende. 't Is een oud soldaat van het belgisch-mexicaansche korps. Den 2 januari 1866, leverde de officier van den burgerlijken stand van Brussel, op de verklaring der belanghebbenden, een certificaat af, in het welk er bestatigd was dat de held der geschiedenis, te Tambaya (Mexico) overleden was. Bij zijne terugkomst te Brussel, had de overledene de droefheid het vreed verlies te vernemen, dat hij in zijn eigen persoon had gedaan. Na zijn overlijden gezoogzaam bewoend en een behoorlijken tijd aan de rouwdracht gegeven te hebben, legde hij er zich op toe te doen herkennen dat hij nog in leven was... Maar alsdan kwamen de moeilijkheden voor den dag, en 't is maar na veel moeite, dat hij er eindelijk in gelukte zijne verrijzenis op de registers van den burgerlijken stand te bekomen.

Buitenlandsch nieuws.

Pauselijke staten.

VELDSLAG VAN TIVOLI.

De sinds eergisteren avond ontvongen tijdingen en depeches hebben nu den twijfel opgeklaard: Montana is den naam van het distrikt, waarin het stadje Tivoli gelegen is: er hebben dus geene twee verschillende gevechten plaats gehad, maar wel een hardnekkige en bloedige veldslag, waarin de pauselijke troepen eene der schitterendste overwinningen hebben behaald.

Men weet hoe het zwakke romeinsche garnizoen van Monte-Rotondo, na twee herhaalde malen den overmachtigen vijand afgeslagen te hebben, bij gebrek aan voorraad en na zijne kanonnen vernageld te hebben, die plaats moest overgeven.

Garibaldi had zich aanstonds in dat standpunt verschanst, welke maar op vier uren afstands van Rome ligt. Hij vestigde aldaar zijn hoofdkwartier, het middenpunt zijner operatiën, en vandaar kwamen zijne benden opgezet naar de omliggende plaatsen.

De romeinsche legerstaf erkende, van zijnen kant, de noodzakelijkheid om den vijand eene zoo belangrijke krijgskundige stelling te beletten: de aanval tegen Monte-Rotondo werd besloten, en het opperbevel over dien tocht toevertrouwd aan den onverschrokken kolonel Athanase de Charrette.

Deze uitmuntende hoofdofficier, die reeds verscheidene malen den garibaldisten slag had geleverd, verdeelde zijn legertje, zoo wat 3,500 man sterk, in twee kolommen, ondersteund door eenige stukken veldgeschut; de eene moest Monte-Rotondo aantasten; de andere langs Tivoli derwaarts, langs een' anderen kant oprukken.

Of Garibaldi kennis van dien aanval, ofwel het plan had om Tivoli te bezetten, weet men niet, doch hij zond bijna gelijktijdig een sterk korps zijner troepen, om Tivoli te bezetten. De garibaldisten ontmoetten derhalve de tweede kolom der pauselijke troepen die hen met een levendig gevecht ontving, en het gevecht nam verleden zondag morgen, ten 4 ure aanvang. Op het geknal der geweerschoten, zond

Garibaldi aanstonds zijne overgebleven benden ter hulp zijner vrijwilligers, terwijl de eerste kolom der pauselijke zouaven insgelijks zich verenigde met de tweede die reeds in volle gevecht was.

Ten 5 ure waren de gevechten langs beide strijdliniën in vollen gang; men kampte hard nekkig van weerskanten. Alhoewel de garibaldisten met eene overmacht van tien duizend mannen te velde waren, gelukte het legertje van Pius IX er in, zich te ontwikkelen, den vijand te omsingelen en hem terug te drijven naar Monte-Rotondo.

De omstreken van dat stadje werden toen het toneel van eene verwoede en bloedige worsteling, welke, volgens de getuigenis van den parijzer *Etandard*, eindigde « met de vernieling der garibaldisten. »

De pauselijke zouaven, na hunne geweren gelost te hebben, vochten maar man tegen man, met de bajonnet; de linietroepen droegen aanhoudend voorwaarts met een wel gericht en verpletrend gewervuur.

De garibaldisten namen eindelijk langs alle kanten de vlucht, op de helen gevolgd door de zegpratende pauselijke troepen, en onder de kreeten van *Leve Pius IX! Leve de Koning van Rome!* Het was geene terugwijking, maar eene ongeredde vlucht.

De garibaldisten wierpen hunne geweren weg en lieten hunne dooden en gekwetsten op het slagveld achter, terwijl honderden gevangenen in s' vijands handen vielen.

Men kan zich een denkbeeld maken van die bloedige worsteling, als de italiaansche revolutionaire bladen zelve getuigen dat *drie hondert wagons* van den ijzeren weg aan de italiaansche grenzen werden aangevraagd, die nog niet toereikend waren om al de gekwetsten te kunnen vervoeren. (*Reeds gedeeltelijk gemeld*)

Men weet nu, officieel, dat de garibaldisten ten getalle van 10,000 tegen nog geen 4,000 pauselijken, 800 dooden en gekwetsten, 2,000 krijgsgewangenen, 5 tot 6 duizend geweren, en 6 kanons hebben verloren. Het verlies der pauselijke troepen wordt geschat op ongeveer 150 dooden en gekwetsten.

De fransche brigade Polhes, een paar uren na 't vertrek der zouaven, uit Rome vertrokken, is in observatie gebleven op drie mijlen afstands van het oorlogstoneel, ten einde, in voorkomend geval, de Eeuwige Stad te dekken.

De eere der glansrijke overwinning komt derhalve geheel en al toe aan de dappere verdedigers van den Paus en het goede recht.

Men leest in eenen brief uit Rome, gericht aan de *Patrie*, en waarin de fransche geest bovendrijft:

Het verlies der twee brigaden loopt niet hooger dan twee honderd man, waarbij vier pauselijke officiers gekwetst; de pauselijke kapitein de Veaux is gedood.

De inwoners van Monte-Rotondo hebben de troepen onthaald onder het geroep van *Viva Pio IX, viva la Francia!* De garibaldisten telden zestien duizend man; een tiende daarvan hoorde toe aan het italiaansche leger: de officieren waren merendeel van het leger van Victor-Emmanuel. Allen droegen het vossenkleed.

Het officieel blad van Rome zegt evenzoo, dat er reguliere troepen van Victor-Emmanuel onder de garibaldisten waren, en het schat het verlies van den kant der pauselijke en fransche troepen op tachtig. De garibaldisten, die hier en daar stellingen bezetelden, hebben de wapens neergelegd. De hoogere korrespondent geeft vier officiers der pauselijken als gekwetst op; het officieel blad zegt vijf. De romeinsche troepen hebben met eenen moed, eene dapperheid gestreden, die ieders bewondering opwekt.

De *Opinione Nazionale* bevat eenen brief van eenen garibaldist: « Ik wilde, zegt hij, dat men den slag van vandaag dien der italiaansche Thermopylen noemde. » Volgens hem waren de garibaldisten slechts met 3000 — een cijfer dat officieel is tegensproken. Het gevecht duurde van 11 ure tot 5 ure. De moordery was groot; men vocht met 't blanke wapen lijf tegen lijf. De vijand, zegt de brieveschrijver verder, heeft ons niet vervolgd, toen wij naar de grenzen... terug trokken.

De *Riforma*, nog een italiaansch blad, verschilt alweer in het cijfer der garibaldisten; geeft de *Opinione* er 3000 op, hij spreekt van 5000. Toen Garibaldi afrok en de voorhoede reeds Montana voorbij was, kreeg hij de tijding dat de pauselijke troepen het hoofd der kolom en de voorhoede reeds hadden aangevallen. Hij nam positie, Montana weer naderende; daar bezetelde de garibaldisten het kasteel en de huizen.

Twee kolommen zouaven en jagers vielen van voren en ter linker kant het dorp aan en droegen welhaast in de huizen. Generaal Garibaldi kom-

mandeerde eene *charge* met de bajonnet en Montana werd weer hernomen.

Op eene hoogte staande, richtte Garibaldi zelf de artillerie. De garibaldisten hadden de slagen gewonnen — vergeet niet dat het blad aan die partij toehoort — toen nieuwe troepen van het legioen der Antibes aankwamen, en dood en verwoesting in de geleiden der roodhemden zaaiden — kortom, als men die bladen leest, zou men zeggen dat Garibaldi eerder gewonnen dan verloren heeft.

De *Movimento* kondigt een stuk af, ondertekend door de vrienden van Garibaldi, waarin zijne aanhouding te Figline wordt verteld (4 november ten 10 ure 's avonds) Te Passo Corese — waar hij te peerd was aangekomen — heeft hij plaats genomen in een bijzondere trein, op voorwaarde dat hij vrijelijk naar Florencie zou gevoerd worden.

Aan de statie van Narni, had de gedeputeerde Crispi, per telegraaf aan de compagnie Rubattino eene stoomer gevraagd, om den generaal van Livorno naar Capraera over te brengen.

Te Figline hield het konvooi stil, en de luitenant-kolonel der karabiniers Camozzi vroeg om den generaal alleen te spreken. De statie was door militairen bezet. Men hoorde den generaal zeggen:

« Hebt gij een regulier mandaat van aanhouding? »

De kolonel antwoordde: « Neen, ik heb enkel last u tegen te houden. »

De generaal antwoordde, dat hij eene onwetlige daad beging, dat hij italiaansch gedeputeerde was, niets gedaan had tegen den Staat, nog tegen zijne wetten; dat hij enkel aan het geweld zou gehoorzamen.

De vrienden van den generaal wilden hem verdedigen doch Garibaldi weigerde dit, en na antwoord verwacht te hebben, op eene naar Florencie gezonden vraag, een antwoord dat niet kwam, verklaarde de kolonel Camozzi, dat hij zijne orders ging uitvoeren. Vier karabiniers grepen Garibaldi vast, namen hem op van de plaats waar hij in de wachtzaal zat, en brachten hem in het hem bestemde rijtuig. Zijne familie mocht hem vergezellen, doch alleen zijn schoonzoon Canzio bleef bij hem.

In hetzelfde rijtuig met Garibaldi zat de kolonel der karabiniers Camozzi. Waarheen de generaal gevoerd werd, was aan het dokument, dat op oogenblik, niet bekend.

De *Riforma* kondigt eene proklamatie af van Garibaldi, gedagteekend Corese, 3 november: hij zegt dat de tusschenkomst der keizerlijke en koninklijke troepen de *beëindiging van Rome*, hebben belet; dat hij zich verwijderd om aanschouwer te blijven van de oplossing die er aan het romeinsch vraagstuk gegeven wordt; is dit niet volgens den wensch der natie, dan zal deze andermaal kracht vinden om te herbeginnen.

De *Solo* van Milaan zegt, dat de manifestatie aldaar gericht was tegen het huis van den franschen konsul; verscheidene ruiten werden daar ingeworpen. Men heeft het volk met de bajonnet uiteengegreven. Het horstbeeld van Victor-Emmanuel liep groot gevaar; dat van Garibaldi werd door de benden oproerlingen voorop gedragen. Op de Scala regende het steenen en de kavalerie moest chargeeren. Op den hoek der Marino en San-Giovanni-straten, wilde men eene barrikade oprichten; doch eenige geweerschoten dreven de oprichters uiteen. De *Solo* weet niet of er dooden en gekwetsten zijn.

Ziehier eene juiste opgaaft der pauselijke zouaven, welke wij reeds gedeeltelijk, als gedood of gewetst, in een vorig nummer hebben doen kennen:

Luitenant Desclée, van Doornik, te Subiaco gekwetst; kaporaal Mercier H. J., van Moinet, te Monte-Libretti gesneveld; de zouaaf Geinger A., van Gent, aan het hoofd gekwetst door een geweerschot; de zouaaf de Coester L., van Veurne, te Monte-Libretti gesneveld; de zouaaf Reby J., van Iseghem, door een bajonnetsteek in de boest en het been gekwetst; de zouaaf Cornet F., van Namen, bij het springen der kazerne van Serristori omgekomen; de zouaaf de Hullu A., van Rousselaere, door eenen kogel in den linker knie gekwetst; de zouaaf de Roock E., van Melsele, te Monte-Libretti gesneveld.

Ziehier eenige andere tijdingen: Mdl. Dujardin, van Bastogne, graaf d'Alcantara, van Gent, Moeller J., van Leuven, zijn gekwetst, doch niet ernstig; de zouaaf Huygen, van Hasselt, is zonder gevaar gekwetst in de straten van Rome, in dezelfde zaak waarin kapitein Dufournel gewond werd.

Al de gekwetsten maken het goed; geene zijn in gevaar; verscheidene zijn reeds hersteld.